

NORRKÖPING

SAMHÄLLSBYGGNADSKONTORET

YTTRANDE

1(3)

2026-01-23

Vårt diarienummer

SPN 2025/1246 3.1.1

Handläggare, titel, telefon

Julia Stenström Karlsson Enhetschef Detaljplan

Annika Hovberg, Enhetschef Geografisk Information

Elin Nordin, Objektledare

Elin Lindqvist, Enhetschef Bygglov

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

En gemensam väg för PBL-ärenden

Sammanfattning

Boverket har i uppdrag att skapa en gemensam klassificeringsstruktur och utreda förutsättningar för ett nationellt system för hantering av ärenden enligt plan- och bygglagen.

Norrköpings kommun bedömer att en gemensam klassificeringsstruktur och gemensamma processteg enligt scenario 4 skulle ge vinster i form av enhetlig handläggning av PBL-ärenden och statistik som i högre grad kan jämföras mellan olika kommuner.

Ett tvingande nationellt ärendehanteringssystem enligt scenario 7 bedöms inte ge den positiva effekt som utredningen beskriver, sett i relation till den inskränkning av kommunernas självbestämmande samt de risker och faktiska kostnader som förslaget medför.

Scenario 4 – Klassificering och nyckeltal samt tekniska specifikationer för implementering med stöd av föreskrift

Med detta alternativ åstadkommer man en enhetlig handläggning och ett säkrat statistikuttag samtidigt som varje kommuns självbestämmanderätt säkerställs.

Varje kommun kan fortsatt aktivt bidra till fortsatt digitalisering och effektivisering utan att förlora handlingsfrihet och innovationskraft.

För att få full effekt i detta alternativ krävs ett författningsstöd som kan säkerställa en enhetlig tillämpning.

En plan måste finnas för förvaltning av klassificeringsstrukturen och resurser för uppdatering vid eventuella lagändringar måste säkerställas.

Klassificeringen som tagits fram är väl detaljerad och bedöms inte underlätta att välja rätt vilket medför en osäker statistik. Eftersträvarvärt vore färre typer av objekt i ändamålskatalogen som rymmer fler alternativ. Som det ser ut idag kan vi inte se behovet av Bostadskomplement med eller utan mänsklig aktivitet, det bör kunna benämnas bara bostadskomplement. Specialbostad behöver inte delas in i flera olika objekt. Objektlistan till

Postadress

Norrköpings kommun

Samhällsbyggnadskontoret (BMN)

601 81 Norrköping

Besöksadress

Förvaltningshuset
RosenTrädgårdsgatan 21

Telefon

011-15 00 00

Telefax

E-post

samhallsbyggnadskontoret@norrkoping.se

Internet

www.norrkoping.se

planbestämmelsekatalogen behöver eventuellt stämma överens med objektlistan från Ändamålskatalogen.

För att möjliggöra bättre och mer jämförbar statistik samt relevanta nyckeltal bör klassificeringsstrukturen omfatta ett antal obligatoriska, standardiserade händelser som samtliga kommuner ska använda. Samtidigt behöver strukturen vara tillräckligt flexibel för att kommunerna ska kunna komplettera med egna händelser utifrån lokala behov och arbetssätt.

Att ta med i beaktande i detta alternativ är att många kommuner redan har väl utvecklade och fungerande diariestruktur. Vid en gemensam klassificeringsstruktur måste dessa byggas om, vilket medför ett stort arbete med anpassning av de automatiseringar som används idag. Samma sak gäller uppsatta mallar, rutinbeskrivningar, e-tjänster och inarbetade arbetssätt.

Scenario 7 – Nationellt ärendehanteringssystem

Utredningen av de kostnader och besparingar som redovisas i rapporten behöver utredas djupare. Vår bedömning är att kostnaderna för ett nationellt ärendehanteringssystem underskattas i utredningen samtidigt som vinsterna överskattas.

Förutom kostnader för framtagande av ett nationellt system måste kostnader för fortsatt utveckling av systemet beaktas då det är av stor vikt att systemet kontinuerligt utvecklas för att få ett ändamålsenligt och modernt system. Möjlighet till anpassning av systemet efter till exempel lagändring är också nödvändigt och medför en stor efterfrågan på support från samtliga landets kommuner vid samma tillfälle. Samma scenario skulle kunna inträffa vid driftstörningar i systemet.

Många kommunala verksamheter använder i dag gemensamma systemstöd. Om bygglov tvingas in i ett nationellt system riskerar befintliga gemensamma flöden att brytas, vilket innebär att redan genomförda effektiviseringar som automatiserade processer och e-tjänster går förlorade. Detta leder till ökade kostnader för kommunen när upphandling och införande av nya systemstöd måste göras.

Omställning till ett nationellt system innebär omfattande integrationsbehov för alla kommuner. Integrationsbehovet skiljer sig åt beroende på vilka andra stödssystem som respektive kommun har när det kommer till ekonomi, GIS, e-arkiv och e-tjänster bland andra.

Övriga synpunkter

De kommuner som jobbat aktivt med en digitalisering och modernisering har redan lagt ner stora summor på detta. Denna kostnad saknas i rapporten. Digitaliseringen har också resulterat i effektiviseringar av processer och ökad service för medborgare genom tex automatiseringar och post till

digitala brevlådor. Införande av ett nytt ärendehanteringssystem skulle kunna innebära att kostnaderna för kommunerna ökar i och med ett ökat tids-, och resursbehov.

Om ett tvingande nationellt ärendehanteringssystem inte har motsvarande tjänster och funktioner som kommunerna har idag måste dessa utvecklas på nytt för att få tillbaka den effektivitet och service som finns idag. Det innebär att både tid och resurser måste läggas på att utveckla något som redan finns. Om man överlämnar arbetet med att utveckla dessa lösningar till kommersiella aktörer kan utvecklingen i förslaget utebli om det inte är tillräckligt lönsamt.

Att dela upp varje ansökan i flera ärenden, ett för varje åtgärd skulle innebära en mer tidskrävande process då flera ärenden i stället för ett ska hanteras till exempel vid expediering, komplettering och registrering. En samlad bedömning av alla sökta åtgärder krävs ofta och påverkar också varandra varför en handläggning som mynnar ut i ett samlat beslut är att föredra och bör väga tyngre än möjligheten till att ta ut statistik ut systemet.

För att ytterligare förbättra statistiken skulle ett förtydligande om så kallade "ändringslov" och förlängning av tidsbegränsade lov behövas. Idag gör kommuner olika kring detta. Vissa fattar ett nytt beslut i det tidigare ärendet för att hålla ihop åtgärden medan andra startar ett nytt ärende för en förlängning eller en ändring (nytt) av ett redan beviljat lov. Antalet ärenden som hanteras presenteras olika beroende av hur man väljer att göra med dessa ärenden.

Ett nationellt system måste kunna samarbeta med kommunens andra befintliga verksamhetssystem utan att det medför stora kostnader för varje kommun.

Samlad bedömning

Norrköpings kommun tillstyrker förslaget om klassificering och nyckeltal samt tekniska specifikationer för implementering med stöd av föreskrift enligt scenario 4, men avstyrker förslaget om ett nationellt ärendehanteringssystem enligt scenario 7.

Bengt Stenberg
samhällsbyggnadsdirektör tillika kontorschef
Samhällsbyggnadskontoret i Norrköpings kommun